

64

oikein

**Tarinoita
vapaaehtoisuudesta**

64 oikein

*Tarinoita
vapaaehtoisuudesta*

Olet
tärkeä.fi

Kiitos

Tämä julkaisu on omistettu kaikille MLL:n Satakunnan piirin Sataperheen vapaaehtoisille. Teille, jotka olette tulleet koulutuksiimme uteliaina, epävarmoina tai valmiiksi motivoituneina ja päättäneet lähteä mukaan toimintaan. Teille, jotka haluatte antaa aikaanne ja läsnäoloanne jollekin lapselle, nuorelle tai koko perheelle. Olette mahtavia tyyppejä ja arjen sankareita ihan jokainen.

Yhtä lailla tämä julkaisu on omistettu Sataperheen perheille. Niille rohkeille satakuntalaisille lapsiperheille, joilla on ollut uskallusta pyytää tukea kuormittuneeseen arkeen. Ja ennen kaikkea uskallusta sanoa tuntemattomalle aikuiselle "tervetuloa elämäämme". Ilman meidän ihania perheitämme vapaaehtoistemme elämässä olisi edelleen lapsen mentävä aukko.

Erityisesti haluan kiittää tämän julkaisun synnystä Saanaa, Elinaa, Ritvaa, Heiniä, Johanna, Lindaa, Nikoa, Mariaa ja Tarjaa, jotka ovat halunneet kertoa oman tarinansa ja lisätä näin vapaaehtoistyön tunnettuutta. Kiitos Saritalle kuntatoimijan näkökulmasta ja yhteistyöstä. Kaikille Eväät Elämään -koordinaatiorhankkeesta haluan kiittää Karjalaisen Sallaa rohkaisusta ja sparrauksesta julkaisumme toteuttamiseksi.

Perheidemme, vapaaehtoistemme ja yhteistyökumppaneidemme ansiosta tiedän joka päivä tekeväni työtä, jolla on tarkoitus.

64 oikein – Tarinoita vapaaehtoisuudesta

JULKAISIJA Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri ry

PAINO Plusprint Ulvila, 2020

TEKSTIT, ELLEI TOISIN MAINITTU Merja Haaksiluoto

TAITTO JA KUVAT, ELLEI TOISIN MAINITTU Senni Pöyry

KANSIKUVA Unsplash

Vapaaehtoiset ovat kansalaisjärjestötoiminnan ja tekemämme työn kivijalka

Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) on avoin, voittoa tavoittelematon kansalaisjärjestö ja MLL:n Satakunnan piiri on yksi kymmenestä piiritoimijasta koko Suomen kattavassa organisaatiossamme. MLL:n Satakunnan piirin toiminta-alueena on Satakunta ja piirin alueella toimii vapaaehtoisvoimin 31 paikallisyhdistystä. Piirin toiminta perustuu asiantuntemukseen ja ammatillisesti ohjattuun vapaaehtoisuuteen. Piiritoimistossa Porissa työskentelee sosiaali-, terveys-, ohjaus- ja kasvatustalon ammattilaisia.

MLL:n Satakunnan piiri ry:n toiminta on monimuotoista kansalaisjärjestö-

toimintaa ja rahoituspohja on monikanavainen. Toiminta koostuu lapsille, nuorille ja lapsiperheille suunnatus- ta ennaltaehkäisevästä toiminnasta, vapaaehtoistyön organisoinnista ja ammatillisesta ohjauksesta, paikallisyhdistysten toiminnan tukemisesta sekä lapsi- ja perhepoliittisesta vaikutamis- ja tiedottamistyöstä. Toiminnan suurimmat rahoittajat ovat STEA, Porin Lasten ja nuorten suojelusäätiö, Vakka-Suomen nuorisosäätiö sekä Satakunnan kunnat.

Kansalaistoiminta ja järjestötoiminta, niin sanottu kolmas sektori, on osa kansalaisyhteiskuntaa ja muodostaa

Suomessa kansalaisyhteiskunnan ytimen. Kansalaistoiminta on ihmisen aktiivista toimintaa yhteiseksi tai jonkin toisen hyväksi, pyyteettömästi ja ei omaksi hyödyksi. Kansalaistoimintaan liittyy yhteisöllinen ulottuvuus. Kansalaisyhteiskunnan aktiviteetit edustavat epämuodollista ja voittoa tavoittelematonta toimintaa. Kansalaisyhteiskunnan tunnusmerkkejä ovat vapaaehtoisuus ja autonomisuus.

Vanhemmuus, maailman tärkein tehtävä, voi toisinaan yllättää ja arjen todellisuus ei aina vastaa odotuksia. Tutkimuksessa nelivuotiaiden lasten terveydestä, hyvinvoinnista ja palveluista lähes kaikki vanhemmat tunnustivat kaipaavansa tukea lapsiperhepalvelujen ammattilaisilta, mutta tuen tarve jätetään usein kertomatta. Miksi? Suomalaisessa kulttuurissa vallitsee vieläkin vahva yksin selviämisen ajatus. Moni lienee kuullut lapsen vanhemman sanovan: ”itsepä hän olen lapseni tehnyt ja itse ne hoidan”. Tuen tarve erityisesti palveluiden piirissä jääkin kertomatta etenkin, jos se liittyy vanhemman omaan jaksamiseen. Tuen tarpeellisuudesta huolimatta monien vanhempien kokemus on, että he saavat liian vähän sosiaalista tukea ja huonosti apua vanhemmuuden tehtävään liittyen. Tuen puute on yhteydessä vanhempien kokemaan stressiin. Vanhemman altistuminen stressille voi haitata lapsen kehitystä ja lisätä lapsen laiminlyönnin riskejä. Toisaalta vanhempien stressiin liittyvät tutkimukset osoittavat, että sosiaalinen tuki auttaa vanhempia ja tukee koko perheen hyvinvointia.

Monesti ihmisen on helpompi pu-

hua ulkopuolisen aikuisen kuin omien perheenjäsenten kanssa, erityisesti silloin, kun kyse on parisuhteen haasteista tai esimerkiksi nuoresta, joka kokee, ettei saa vanhemmiltaan tarvittavaa ymmärrystä ja läsnäoloa. Ammattilaisen ja kunnallisten palveluiden apu voi tuntua turhan suurelta ja ylimitoitettulta, jolloin tuen tarve jää kertomatta. Vapaaehtoisen osoittamalla myötätunnolla ja luottamuksella onkin erityisen suuri merkitys. Usein tukisuhteet kestävät vuosia, ja vielä tukisuhteen päätyttyä ihmissuhde jatkuu tuettavan ja vapaaehtoisen välillä.

Perheissä on monenlaisia tuen tarpeita läpi eri elämänvaiheiden ja lasten kehitysvaiheiden, jotka eivät ole akuutteja ja joihin ei aina ole selkeää tukea tarjolla. Tarpeeksi varhain annettu tuki kuitenkin vahvistaa vanhempien voimavaroja ja parantaa perheen hyvinvointia. Siksi on tärkeää, että meillä on tarjota varhaista tukea, kynnykseltömästi ja helposti: Meillä on vapaaehtoisia tarjoamassa sosiaalisia verkostoja, luotettavia ihmissuhteita lapsille, nuorille ja vanhemmille, joiden omat tavanomaiset sosiaaliset verkostot ovat puutteelliset tai niitä ei voida esimerkiksi asuinsijainnin vuoksi riittävästi hyödyntää.

Vapaaehtoistyö, tai paremminkin vapaaehtoistoiminta on käsitteensä mukaisesti vapaaehtoista. Vapaaehtoistyöllä ei pidä eikä saa korvata julkisen (valtio, kunnat) eikä yksityisen (yritykset) sektorin työtä, vaan organisoidun vapaaehtoistoiminnan tehtävä on täydentää kahden muun sektorin tehtäviä ja toimintaa. Vapaaehtoisissa on valtava voima ja resurssi, joka oikein koh-

dennettuna ja ohjattuna säästää yhteiskunnan varoja korvaamattomasti.

MLL Satakunnan piirissä vapaaehtoisena toimitaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Vapaaehtoisena voi toimia esimerkiksi perhekummina, aikuis-kaverina, tukihenkilönä, tukiperheinä tai varamummina vapaaehtoisen intresseistä ja tuettavan perheen tarpeista lähtöisin. Vapaaehtoinen toimii omalla vapaa-ajallaan, palkatta ja omana itsenään, hyödyntäen toimissaan ammatillisen koulutuksen sijaan elämäkokemustaan ja esimerkiksi harrastustoiminnassa oppimaansa. Yksinkertaistaen vapaaehtoinen toimii jonkin lapsiperheen luonnollisten verkostojen täydentäjänä. Vapaaehtoiselle toiminnan motiivina on yleisimmin halu auttaa ja jakaa omaa aikaa jollekin toiselle, kokemukset tarpeellisuudesta ja molemminpuolinen toiminnasta saatu ilo.

Vapaaehtoistoiminta on vapaaehtoista, mutta harvoin vapaamuotoista. Vapaaehtoisena voi kuitenkin valita, mitä tehtävää haluaisi tehdä ja mihin omat voimavarat ja resurssit riittävät. Erityisesti lasten kanssa toimiessa on tärkeää, että vapaaehtoinen tekee sen, mihin lupautuu. Laadukkaaseen ja luotettavaan vapaaehtoistoimintaan kuuluukin, että vapaaehtoinen saa kattavan koulutuksen ja ammatillaisen tukea tehtävänsä, jatkokoulutusta, virkistystä ja motivointia aina tarvittaessa. Organisoivalla taholla on vastuu siitä, että vapaaehtoinen on luotettava, tuntee rajansa ja toimii eettisten periaatteiden mukaisesti.

MLL:n Satakunnan piirin vapaaehtoinen on turvallinen aikuinen lap-

selle, nuorelle, vanhemmille tai koko perheelle ja viettää aikaa tuettavan kanssa 2-4 kertaa kuukaudessa, 2-4 tuntia kerrallaan. Vapaaehtoinen vastaa tuettavan sosiaalisen tuen tarpeisiin ollen aikuiskaverina perheen arjessa, harrastuksissa tai tukien vanhempien jaksamista huolehtien turvallisesti lapsista vanhempien levähtäessä. Vapaaehtoinen toimii aina omana itsenään, mutta voi kuitenkin tukisuhteen mukaan jäsentää omaa toimintaansa erilaisten roolien kautta. Tuettava voi tarvita kuuntelijaa, opastajaa, lohduttajaa tai käytännön apua. Vapaaehtoinen ei ole ammatillainen ja asiakassuhteen sijaan vapaaehtoinen aikuinen luo tuettavaan pitkäkestoisen ihmissuhteen.

Jokainen vapaaehtoinen on arvokas ja tärkeä, niin kohderyhmän hyvinvoinnin tukemiseksi kuin kansalaisyhteiskunnan ja järjestötoiminnan ylläpitämiseksi.

Jaana Hietakangas
Toiminnanjohtaja
MLL Satakunnan piiri ry

64 oikein¹

On lottovoitto syntyä Suomeen, sanotaan. Yleensä tällä tarkoitetaan hyvää terveydenhuolto- ja koulutusjärjestelmää, demokratiaa, hyvinvointiyhteiskuntaa ja tasa-arvoa. Sitä, että tarvittaessa yhteiskunta pitää heikoimmista huolta. Lottovoiton osuminen kohdalle ei kuitenkaan ole sidoksissa ihmisen omiin kykyihin, valintoihin tai älykkyyteen. Päävoittoa ei takaa edes panoksen kasvattaminen: Ylitorniolle ei ole osunut 7 oikein, vaikka siellä lototaan asukasta kohden 35:llä eurolla enemmän kuin muualla.

MLL:n Satakunnan piirin Sataperhe-hanke vähentää lapsiperheiden eriarvoisuutta kouluttamalla vapaaehtoisia ja välittämällä heitä perheisiin arjen tueksi. Satakuntalaiset lapsiperheet voivat itse hakea varamummiä, tukihenkilöä, aikuiskaveria tai vaikkapa heppakaveria. Vapaaehtoinen tukee perhettä arjen kuormittuneisuuden keskellä, kun perheellä ei ole luontaisia ystävä- tai sukulaisverkostoja saatavilla, kun työ, taloudelliset huolet, yksinhuoltajuus, parisuhteen haasteet tai sairaus vievät vanhempien voimavaroja ja jaksamista.

Sataperheen perheissä ei ole lottovoittajia. On 9-vuotias poika yksin kotona iltaisin äidin ollessa töissä. On nelilapsisen perheen töissä käyvä yksinhuoltajaäiti, jonka aika, rahat ja voimavarat eivät riitä lasten harrastuksiin. On pikkulapsiperhe, jossa isä on kolmivuorotyössä ja äiti pyörittää per-

heen arkea. Näillä perheillä menee niin hyvin, että yhteiskunnan ei tarvitse huolehtia heistä. Perheen arkea kuorimittavan tilanteen jatkuessa pitkään vanhempien voimavarat vähenvät. Yksin pärjäämisen kulttuuri on iskostunut syvälle, tukea haetaan vasta kun ollaan uupuneita. Ennen kuin perhe saa tukea, perheen tilannetta ja vanhempien jaksamista arvioi aina joku muu. Tämä kuuluu järjestelmään: tuen lisääntyessä kontrolli lisääntyy. Yhteiskuntamme tukijärjestelmät toimivat pääsääntöisesti virka-aikana ja se, mitä työntekijä lapsen tai perheen kanssa tekee, on ennalta tarkoin rajattua.

Me Sataperheen työntekijät menemme tapaamaan perhettä heille sopivana aikana ja kuulemme usein olevamme ensimmäisiä, jotka ymmärtävät ja kuuntelevat. Meidän ei tarvitse arvioida tuen tarvetta, vaan perheen oma kokemus riittää. Perheet eivät hae lastenhoitoapua tai kodinhoitajaa, vaan lisäaikuista ke-

ventämään arjen kuormittuneisuutta. He ovat kiitollisia pienestäkin avusta.

Vapaaehtoiset toimivat perheen tai lapsen/nuoren kanssa perheelle parhaiten sopivana aikana; aikuiskaveri vie lapsen uimahalliin äidin iltavuoroiltaan, perhekummi tulee lauantaipäivänä isän ollessa työvuorossa, varamummi menee perheen kotiin nuorimman päästessä koulusta, tekee lasten kanssa ruokaa, ja kun äiti tulee töistä, perhe ruokailee yhdessä. Apua kaaokseen toivova äiti saa perheeseen vapaaehtoisena, jolle yhdessä siivoaminen on ilo. Lapsi, joka rakastaa hevosia, saa heppakaverin viemään hänet kanssaan tallille hoitamaan hevosia. Cosplaysta innostunut nuori saa aikuiskaverin, joka osallistuu asun valmisteluun ja tulee mukaan tapahtumaan. Vapaaehtoisemme saavat

sisältöä elämäänsä, perheet rinnalla kulkijan ja kaikki uuden ihmissuhteen, joka kenties syvenee pysyväksi.

Vaati rohkeutta avata ovensa ja perhe-elämänsä vieraalle ihmiselle. Vaati ennakkoluulottomuutta ja suvaitsevaisuutta astua mukaan tuntemattoman perheen elämään. Vaatii kolmannen sektorin toimijoiden joustavuutta ja ammatillista osaamista, jotta perheiden ja vapaaehtoisten polut saadaan kohtamaan kaikkia arvostavasti ja laadukkaasti.

Tässä julkaisussa yhdeksän Sataperheen vapaaehtoista kertoo oman tarinansa. Olemme pyytäneet mukaan myös yhden yhteistyökumppanin kertomaan ajatuksiaan lapsiperheiden elämäntilanteista ja Sataperheen roolista matalan kynnyksen varhaisen tuen toimijana.

Merja Haaksiluoto
Koordinaattori, Sataperhe
MLL Satakunnan piiri ry

Info

- Sataperhe on Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piirin hanke, jossa kehitetään lasten, nuorten ja lapsiperheiden tarpeisiin vapaaehtoistyöhön perustuvaa, ammatillisesti ohjattua tukihenkilö- ja perheverkostotoimintaa.
- Hanke keskittyy ennaltaehkäisevään, vaivattomasti saavutettavaan ja kohderyhmän tarpeista lähtevään vapaaehtoistoimintaan lapsiperheiden arjen tueksi.
- Hankkeen toimintakausi on 01.07.2017 - 31.12.2020 ja hankkeen rahoittaa STEA.
- Sataperhe kuuluu Kaikille eväät elämään -avustusohjelmaan.

¹ Sataperheessä solmittujen tukisuhteiden määrä 2018-2019

Tarinani vapaaehtoisuudesta

Aloitin syksyllä 2018 työt opettajana uudessa työpaikassa. Jo ensimmäisten viikkojen aikana huomioni kiinnitti miespuolinen kollegani, jonka seurassa huomasi viihtyvänä poikkeuksellisen hyvin. Eräänä päivänä mies kertoi menevänsä golfaamaan pojan kanssa. Menin hieman hämilleni, sillä en tiennyt miehellä olevan lapsia. Ei hänellä ollutkaan. Mies selvensi olevansa MLL:n vapaaehtoinen – aikuiskaveri, joka muutaman viikon välein harrastaa jotain mukavaa tukilapsensa kanssa. Tässä vaiheessa innostuin tosisani niin empaattisesta kollegastani kuin vapaaehtoistoiminnastakin. Vuotta myöhemmin kirjoitan omaa tarinaani MLL:n vapaaehtoisena ja kollegani tyttöystävänä.

Olen kaksilapsisen perheen kuopus. Isoveljelläni ilmeni yläasteikäisenä vakavia mielenterveysongelmia. En sanoisi olevani rikkinäisestä perheestä, mutta veljeni sairastuminen vaikutti paljon myös minun elämään. Minusta tuli perheessämme se lapsi, jonka piti ottaa enemmän vastuuta ja jonka piti selviytyä yksin esimerkiksi koulutehtävistä. Pärjäjä. Oma taustani sai minut kiinnostumaan aikuiskaveritoiminnasta. Voisinko minä antaa huomiota lapselle, joka on syystä tai toisesta joutunut ottamaan perheessään enemmän vastuuta?

Ilmoittauduin koulutukseen, ja pian sen päätyttyä Sataperheen tiimi löysikin minulle sopivan lapsen. Tai noh, oikeastaan kaksi. Tammikuussa 2019 tapaan ensimmäisen kerran perheen ja tukilap-

seni, tytön. Alun perin minua oli kaavailtu tukikummiiksi tytön vuotta nuoremmalle pikkuveljelle. Poika on touhukas ja toisinaan temperamenttinen erityislapsi, joka vie oman osansa vanhempien huomiossa. Sisaruksilla on vain vähän ikäeroa, mutta tyttö vaikuttaa selvästi vanhemmalta. Ehkä hän on tottunut ottamaan vastuuta, kuten minä aikanaan. Hän istuu rauhallisesti sohvalla nurkassa ja luettelee, mistä kaikesta hän on kiinnostunut. Noin liikunnallisen ja iloisen tytön kanssa voi tehdä vaikka mitä, mietin.

Pojalla on poikkeuksellisen huono päivä. Häntä ei harmita, että sisko saa hänen sijaansa oman aikuiskaverin. Poika ei ole koko vierailusta ollenkaan mielissään. ”En halua koskaan nähdä sua”, hän ilmoittaa.

”Jo ensimmäisellä tapaamiskerralla huomaan pojan todellakin olevan aivan erityinen lapsi.”

Poika tiuskii ja korottaa ääntään, kunnes löydämme keskustelun lomassa yhteisen kiinnostuksen kohteen: kebabrullan. Hän uskaltautuu jo hieman hymyilemään, kun kerron asuinpaikkakuntani loistavasta kebabpaikasta. Myös poika tilaa omansa toisinaan aurajuustolla. Ennen kotiinlähettäni sovin tytön kanssa ensimmäisen tapaamiskerran. Hän haluaa ehdottomasti keilaamaan.

Keilaaminen sujuu hyvin. Tyttö puhuu paljon eikä ujostele. Seuraavalla tapaamiskerralla menemme uimaan, mikä jälkeen vien tytön kotiin. Eteisessä minua odottaa hieman mustasukkainen poika. Hän haluaisi viettää aikaa siskon kanssa, mutta minä vien hänet. Samana päivänä perheen äiti tietää kertoa, että myös poika haluaisi oman aikuiskaverin. Lupaani tavata silloin tällöin myös poikaa. Yhtenä päivänä havahdun huomaamaan, että myös ensin niin vastahakoisesta pojasta on tullut tukilapseni.

Ensimmäinen tapaamiskerta pojan kanssa jännittää minua. Kun huristelen kohti perheen kotia, käyn mielessäni kaikki mahdolliset kauhuskenaariot. Mitä jos hän saa uimahallissa päähänsä, ettei todellakaan halua nähdä minua? Poika me-

nee ensimmäistä kertaa yksin miesten pukuhuoneisiin. Mitä jos hän yhtäkkiä katoaakin sieltä? Entä jos poika tajuaa jo ennen uimahallille ajamista, ettei halua tehdä kanssani yhtään mitään? Maalaamani kauhukuvat katoavat viimeistään siinä vaiheessa, kun poika istuu hymyillen autooni ja kysyy: ”Etkö sää oo vähän turhan pieni ajamaan tätä autoa?”

Jo ensimmäisellä tapaamiskerralla huomaan pojan todellakin olevan aivan erityinen lapsi. Hän on huumorintajuinen, sanavalmis ja kiinnostunut monista eri asioista. Kun kuljemme uimahallin porttien läpi, poika pohtii muiden ihmisten reaktiota. ”Noi varmaan kattoo, että onpa tolla pieni äiti”, poika kuiskaa. Altaassa vedän häntä perässäni isossa uimarensaassa. Hän on laiva, ja minä

moottori. ”Täältä saa palvelua!” poika huutelee muille uimareille. Hän myös yrittää saada minut lähestymään porealtaassa istuvia miehiä. ”Voit sanoa niille et oot sinkku.” Poika kyselee paljon poikaystävästäni. Eräällä ajomatalla hän kyselee riidoistamme ja uumoilee niiden liittyvän useimmiten siivoamiseen. Hän kysyy usein, olemmeko vielä yhdessä. Hän kun haluaisi minut tulevaisuudessa maatilalleen töihin: luomaan lantaa. Parin-kolmen kuukauden kuluttua pelkään kasvattaneeni evät. Niin paljon käymme pojan kanssa uimassa.

Opetan yläasteella ja olen tottunut teini-ien mukanaan tuomiin haasteisiin nuoren käyttäytymisessä, mielialassa ja motivaatiossa. Toiveenani oli saada vaih-

molskahtamasta nenästäni kiinni pidellen syvään altaaseen. Vesipuistossa en halua laskea hurjaa liukumäkeä, mutta päädynkin puristamaan rystyset valkoisina uimarenkaan kahvoja. Aivan kaikkeen en suostu. Saunaan on ainakin päästävä ennen hyiseen altaaseen pulahtamista. ”Jos joudun oottamaan ku oot saunassa, ni sun on pakko hypätä hyppytorresta.” Pahas, tukilapseni ovat hyviä taivuttelemaan.

Kokemusten jakaminen muiden vapaaehtoisten kanssa erilaisissa virkistämispäivissä on auttanut minua rajojen vetämisessä. Lapset eivät ole omia, mutta myös heitä on oikeus komentaa. Aivan kaikkeen ei tarvitse suostua, ja vastaankin saa sanoa. On myös tärkeää muistaa oma aika. Tapaamisiin on sitouduttava, mutta

”Tukikummius vie minut toisinaan oman mukavuusalueeni ulkopuolelle.”

telun vuoksi vielä ala-asteella oleva tukilapsi. Tyttö ei ole enää aivan lapsi, muttei vielä teinikään. Hän voisi keskustella loputtomiin tubettajista, korealaisesta BTS-poikabändistä ja Billie Eilishin kiskailumusiikista. Hän esittelee innoissaan piirtämiään mangakuvia eikä halua vielä pukeutua kuin aikuinen. Tyttö rakastaa uimista, hampurilaisia ja sushia. Automaatkoilla hänestä on tullut henkilökohtainen navigaattorini, sillä hän tuntee kotikaupunkinsa läpikotaisin.

Tukikummius vie minut toisinaan oman mukavuusalueeni ulkopuolelle. Uimahallissa sanon, etten uskalla hypätä alas hyppytorresta. Yhtäkkiä löydän itseni

on myös osattava antaa itselleen anteeksi poikkeuksellisen raskaan viikon väsymys tai vaikkapa uintikerran siirtäminen flunssan takia.

Aikuiskaverina toimiminen on tuonut elämäni paljon iloa. Kun on huono päivä, tekisi toisinaan mieli vain jäädä pötköttämään kotisohvalle. Tukilapseni saavat minun kuitenkin aina hymyilemään, ja olen jokaisen tapaamiskerran jälkeen iloinen siitä, että päätin lähteä tähän toimintaan mukaan. Suosittelen MLL:n vapaaehtoistoimintaa kaikille, jotka haluavat tehdä pienellä vaivalla paljon hyvää.

Saana Simula

Maalaisjärkeä, kehuja ja kannustusta

”Aikuiskaverina saan itselleni järkevää tekemistä ja actionia elämään. Kun on jotain sovittuna, tulee lähdettyä, enkä jää sohvalle löhöilemään. Moni asia kiinnostaa ja aina syksyisin se laan kurssuja, mutta jotenkin se vaan jää, kun ei heti ilmoitaudu ja sitoudu. Tähän olen sitoutunut ja haluan pitää sen, mitä olen tuettavalleni luvannut.”

Elina elää elämää, jota moni ruuhkavuosia elävä kadehtisi: kokopäivätyö, säännöllinen työaika ja kaunis rivitalo-osake mukavalla alueella. Elinan omat lapset ovat jo aikuisia ja muuttaneet pois kotoa, joten nykyään hänelle jää myös aikaa ja mahdollisuuksia harrastaa sekä toteuttaa itseään. Elämä ei kuitenkaan aina ole kohdellut Elinaa

silkkihansikkain. Vuosia hän huolehti käytännössä yksin perheen arjen pyörittämisestä ja lasten kasvattamisesta, sillä puoliso teki pitkää päivää yrittäjänä. Nykyään Elina ajattelee, että olisi itse ollut todella kiitollinen perhekumista tai aikuiskaverista, joka silloin tällöin olisi jakanut lapsiarkea hänen kanssaan.

”Aikuiskaverina saan itselleni järkevää tekemistä ja actionia elämään.”

Sataperheen koulutusmainoksen nähdessään Elina ajatteli voivansa tarjota jollekin yksinhuoltajaäidille hetken omaa aikaa. Omat lapsensa hän on kasvattanut maaseudulla omakotitalossa, jossa saattoi turvallisesti mielin päästää lapset keskenään pihalle leikkimään. Keskellä kaupunkia kerrostaloasunnoissa tai lähiöissä samanlainen rento suhtautuminen ei kuitenkaan aina ole mahdollista, vaan lasten mukana täytyy olla aikuinen. Vanhemmat voivat olla myös niin väsyneitä, etteivät yksinkertaisesti jaksaa lähteä lasten kanssa mihinkään, tai heillä ei ole siihen taloudellisia mahdollisuuksia. Tähän tilanteeseen hän aikuiskaverina haluaa tarjota tukeaan.

Hammashoitajana työskentelevä Elina on aina pitänyt ja ollut kiinnostunut lapsista: *”Lähinnä alakouluikäiset ovat ominta ikäryhmääni. Töissäkin on kiva, kun onnistuu voittamaan jonkun sellaisen lapsiasiakkaan luottamuksen, joka ei ensin oikein suostu mihinkään ja ehkä pelkääkin. Muutaman käyntikerran jälkeen homma hoituu jo sujuvasti.”*

Elina korostaa positiivisen palautteen merkitystä: *”Kaikki lapset tarvitsevat kannustusta, tsemppaamista ja rohkaisua. Kun joku perheen ulkopuolinen kehuu lasta, niin se vaikuttaa eritavalla kuin omien vanhempien kehu-*

minen. Kannustus ja kehuminen vahvistavat lasta. Se on niin helppo tapa tukea lapsen itsetuntoa.”

Tuttavat ja työkaverit ovat suhtautuneet positiivisesti Elinan vapaaehtoistyöhön. Tosin jotkut ovat ihmetelleet *”kuis sä toisten lapsia”* tai *”miten sulla on aikaa”*. Ihmettelijöille Elina vastaa, ettei vapaaehtoistyö todellisuudessa vie paljoa aikaa, eikä vaadi mitään ihmeellistä. Parasta Elinan mielestä on, kun huomaa lapsen odottavan aina tapaamisia ja toivovan, että voitaisiin tavata useamminkin. *”Hienointa on huomata saaneensa lapsen luottamuksen niin, että lapsi uskaltaa olla oma itsensä ja sanoa omat mielipiteensä”*.

”Aikuiskaverina toimiminen on ihan normaalia oleamista lapsen kanssa. Tämä ei vaadi mitään

”Kaikki lapset tarvitsevat kannustusta, tsemppaamista ja rohkaisua.”

ihmeellistä, vaan lähinnä tervettä maalaisjärkeä ja rajojen asettamista lempeästi. Joskus voi heittäytyä myös vähän tyhmäksi ja osaamattomaksi, jolloin lapsi saa olla se, joka osaa ja tietää. Huumorilla pärjää monessa tilanteessa. Teen tukilapseni kanssa sellaisia asioita, joihin hänen äidillään ei perheen tämänhetkisessä elämäntilanteessa ole mahdollisuuksia. Me on käyty esimerkiksi puistoissa leikkimässä, uimassa, keilaamassa, luistele-massa, leivottu ja pyöräilty ympäriinsä. Ihan tavallisia asioita.”

Elämäniloa ja yhdessäoloa

Ilmoittautuessani MLL:n Satakunnan piirin vapaaehtoisten koulutukseen oli haaveenani saada oma kummilapsi. Ajatukseni olivat siis aika itsekkäät. Minulla ei ole kummilasta, en ole täti, enkä mummi. 70 vuotta on jo tullut mittariini. Olen jo aikaisemmin tehnyt paljon vapaaehtoistyötä, lähinnä vanhusten parissa, ja nyt halusin toteuttaa tämän haaveeni. Olen ollut luokanopettajana koulussa lähes 40 vuotta. Tämä vapaaehtoistyö kuitenkin on ihan muuta: ei sellaista vastuuta hartioilla, vaan enemmän iloa, vapaata oloa yhdessä.

Tukisuhteen aloittaminen oli mielenkiintoista, vähän jännittävääkin. Näytti kuitenkin siltä, että 6-vuotias tuettavani luotti minuun heti. Se oli tosi hienoa, todellinen tähtihetki. Parasta on mukava yhdessäolo: Kun olemme elokuvissa, teatterissa tai pelaamme pelejä, kaikki näyttää innostavan meitä molempia. Tunnen, että minussa on jäljellä lapsenmieltä ja aitoa iloa, jonka olen nyt löytänyt ja saanut esiin.

Olen lisäksi saanut tutustua tuettavani isään, äitiin ja pikkuveljeen. Tätä ennen minulla yksineläjällä ei ole ollut paljonkaan tietoa lapsiperheiden arkisesta elämästä. Vapaaehtoistyön mukana elämäni on tullut iloa ja uusia ystäviä. Elämänpiirini on laajentunut, mikä on tosi hyvä asia varsinkin näin vanhemmalla iällä.

”Tämä vapaaehtoistyö kuitenkin on ihan muuta: ei sellaista vastuuta hartioilla, vaan enemmän iloa, vapaata oloa yhdessä.”

KULTAHELMET

*Mistä löydän,
mistä poimin,
elämäni kultahelmet?
Niitä löydän ystäviltä,
sydämeistä,
hymystä,
avun antavista käsistä.*

*Annan helmet edelleen
jakamalla heille,
kiitoksena elämäni
kultahetkistä.*

Teksti & runo Ritva Ruohonen

Omannäköistä toimintaa

3-vuotiaan Manun äiti Heini näki kaupan leikkipaikan ilmoitustaululla Sataperheen vapaaehtoisuuskoulutuksen mainoksen. Toiminta vaikutti helpolta, matalan kynnyksen vapaaehtoisuustoiminnalta, jossa ei tarvittu mitään erityisosaamista ja ilmoituksesta syntyi vaikutelma, että tekemisestä voi helposti muovata omannäköistään. Nämä ajatukset korostuivat Heinin mielestä myös koulutuksessa, ja vaikka koulutukseen osallistuminen ei vielä velvoittanut lähtemään mukaan, päätti hän koulutuksen käytyään ryhtyä vapaaehtoiseksi. Heini toivoi saavansa tukisuhteen perheeseen, jossa olisi suunnilleen saman ikäinen lapsi kuin hänen omansa. Manu sai lap-

sesta leikkikaverin, ja hän voisi antaa tukea vanhemmuuteen jollekin toiselle kaltaiselle äidille.

Sataperheen koordinaattorit löysivät Heiniille perheen, jossa oli 4-vuotias ikäistään leikkikaveria kaipaava Tatu ja äiti, joka toivoi lisää turvallisia ja välittäviä aikuisia poikansa elämään. Tukisuhteen alussa kaikki neljä tapasivat yhdessä. Pian lasten leikit sujuivat niin hyvin, että Heini lähti mielellään poikien kanssa puistoon äidin saadessa mahdollisuuden hoitaa esimerkiksi viranomaisasioita ja lääkärikäyntejä. Tukisuhteen alussa Heinillä oli luokanopettajaopinnot kesken ja hän kävi töissä opiskelun ohessa. Valmistuttuaan hän on tehnyt töitä tuntiopetta-

jana. Vuoden vaihteessa 2018 - 2019 tukisuhteessa oli Heinin ja äidin yhteisestä sopimuksesta parin kuukauden tauko, kun Heinin perheeseen syntyi Manulle pikkusisko. Manusta ja Tatusta oli kuitenkin tullut vajaan vuoden aikana niin hyvät kaverukset, että Manu alkoi jo kysellä äidiltään, milloin Tatu tulisi taas heille leikkimään. Heini haluaa ehdottomasti jatkaa tukisuhtetta pitääkseen yllä lasten välistä

”Me on käyty paljon puistoissa, pojat ovat leikkineet meillä ja minä olen tehnyt välipalaa tai ruokaa. Liikenneleikkipuisto on ollut kesäisin poikien suosikkipaikka. Olemme käyneet metsäretkellä, ja kesällä Tatu oli meidän perheen mukana Särkänniemessä. Semmoisia meidän näköisiä ja tuon ikäisille sopivia, tavallisia asioita me on tehty. Tähän toimintaan pystyy lähtemään mukaan omannäköisellä panoksella.”

”Tunnen suurta iloa, kun näen, että poikien leikit sujuvat ja he odottavat toistensa tapaamista.”

ystävyyttä. *”Tunnen suurta iloa, kun näen, että poikien leikit sujuvat ja he odottavat toistensa tapaamista. Pojat tuntevat jo niin hyvin, että osaavat ärsyttää toisiaan. Tatulla ei ollut aluksi hoitopaikassa oikein saman ikäistä seuraa, ja äiti on ollut todella tyytyväinen, kun on ollut tuommoinen saman ikäinen kaveri.”*

Heini pohtii vapaaehtoistoimintaa ja tukisuhtettaan: *”Tämä tuntuu niin helpolta, kun pystyy määrittämään tapaamisista oman aikataulun ja ajankäytön rajoissa. Vaikka tuntuu, ettei aikaa muka ole, niin kyllä vähän aikaa löytyy aina kuitenkin. Totta kai tunnen myös auttamisen iloa, kun tiedän, miten kiitollinen äiti on vähästä omasta ajasta.”*

Heinin mielestä vapaaehtoistoiminnassa pärjää tavallisen ihmisen tiedoilla ja taidoilla. Tuomalla rohkeasti esiin omia kiinnostuksenkohteitaan ja vahvuuksiaan vapaaehtoinen helpottaa koordinaattoreiden työtä löytää vapaaehtoisista ja tukea hakeneista perheistä hyvät parit. Kaikki lapset nauttivat saadessaan aikuisen jakamatonta huomiota ja läsnäoloa. Tämän takia Heinin mielestä tukisuhteissa ei edes synny sellaisia ongelmatilanteita, kuin isoissa lapsiryhmissä, esimerkiksi päiväkodissa tai koulussa.

”Jos joku perhe miettii, että haluaisi ehkä tukea, niin kannattaa rohkeasti kysyä. Tässä toiminnassa tukisuhteet voivat olla hyvin omannäköisiä ja lähtevät aina siitä perheen tarpeesta ja tilanteesta.”

Tukiystävä Johanna

Johanna tuli mukaan Sataperheen ensimmäiseen koulutukseen marraskuussa 2017, koska hän halusi tukihenkilöksi nuorelle. Kotona Johannalla oli 11- ja 17-vuotiaat lapset sekä juuri täysi-ikäisyyden saavuttanut nuori. Työskentely päiväkodissa riitti täyttämään pikkulapsikiintiön Johannan elämässä. Johanna ajoi tukihenkilötoimintaan halua auttaa ja kaikki se, mitä hän oli omien lastensa kanssa elämänsä aikana kokenut. *”Mulla on onneksi itsellä ollut hyvät ja vahvat tukiverkot ympärillä. Voin vaan kuvitella, mitä se on, kun ne puuttuvat”.*

Teini-ikäisen sijaan Johannan tuettavaksi tarjottiin äitiä ja puolitoistavuotiaasta taaperoa. Äiti toivoi perheeseen varamummiä tai perhekummiä, jonka kanssa hän voisi keskustella kasvatuskysymyksistä sekä käydä puistossa ja viettää aikaa perheen isän ollessa töissä. Perheen äidillä ei juurikaan ollut ystävä- tai sukulaisverkostoja paikkakunnalla. Vapaaehtoiseksi lähteminen pikkulapsiperheeseen ei ole kaduttanut Johanna: *”Meidän kemiat kohtas heti ja meillä oli heti yhteys toistemme kanssa. Kyllä tämä on muodostunut ystävyysuhteeksi”*, Johanna kuvailee. *”Hyvä, että suostuin ottamaan tämän perheen. varsinkin kun nykyään teen töitä lastensuojelulaitoksessa nuorten parissa”*, hän naurahtaa. *”Me voidaan puhua ihan kaikesta, eikä tarvitse miettiä, mitä voi sanoa ja mitä ei. Ei tarvitse esittää toiselle mitään.”*

”Olen oppinut sen, että voin itse paremmin, kun en stressaa asioista, joille en voi mitään. Tiedän, että perheen äidin oloa helpottaa, kun kuuntelen. Kyllä tämä tukisuhde on tuonut myös perspektiiviä omaan elämään: jokaisella on omat vaikeutensa ja ongelmansa elämässä. Kenenkään ei pitäisi määrittää toisen kokemia vaikeuksia, toisen kokemusta ylipäätään. Se, mitä jokainen kokee, on totta ihmiselle itselleen. Sitä ei pitäisi mitätöidä ja väheksyä vertaamalla jonkun muun kokemuksiin”, Johanna pohtii.

Johannan mielestä tukisuhteessa on tärkeintä perheen tarve ja vapaaehtoisena pitäisi pystyä vastaamaan siihen. Parasta tukisuhteessa on Johannan mukaan hyvä mieli, jonka auttaessaan

”Me voidaan puhua ihan kaikesta, eikä tarvitse miettiä, mitä voi sanoa ja mitä ei.”

saa. *”Olen huomannut, kuinka tärkeä olen lapselle ja on ollut ihana seurata hänen kasvuaan ja kehitystään. Tuntuu hyvältä nähdä, kuinka helpottunut äiti on saatuaan puhua. On joku, joka kuuntelee, eikä vähättele tai mitätöi. Mielestäni äiti on vahvistunut ja voinut maantunut tukisuhteemme aikana.”*

”Kyllä tämä tukisuhde on tuonut myös perspektiiviä omaan elämään: jokaisella on omat vaikeutensa ja ongelmansa elämässä, eikä kenenkään pitäisi pyrkiä määrittelemään toisen kokemuksia. Se, mitä jokainen kokee, on totta ihmiselle itselleen.”

Tyttö tupsahti taloon

Diplomi-insinööriksi töiden ohella opiskeleva, kymmenen vuotta omalla kennelnimellä koiria kasvattanut, omakotitaloa yksin asuva nuori nainen ei ehkä ole ensimmäisenä mieleen tuleva vapaaehtoistyyppi. Linda on kaikkea tätä ja lisäksi aikuiskaveri ja tukiperhe 9-vuotiaalle tytölle. *”Olen aina tykännyt hirveästi lapsista. Opot ja kaikki aina ajoivat minua lasten pariin töihin. Olinkin joskus jossain päiväkodissa harjoittelussa, mutta ajattelin, ettei tää kyllä ihan työnä ole mun juttu. Minulla ei ole itselläni tai ihan lähipiirissäkään pieniä lapsia ja kun näin Varsinais-Suomen MLL:n aikuiskaveritoiminnan koulutusmainoksen, niin*

ajattelin että hitsit, nyt minä lähden tähän.”

Ennen koulutusta Linda kertoo ajatelleensa, että aikuiskaveria tarvitsevat lapset ja nuoret ovat jotenkin pahempia tapauksia. Kun koulutuksessa kerrottiin esimerkkejä lasten tilanteista, Linda koki helpotuksena sen, ettei lapsilla ole mitään suuria käyttäytymisen haasteita tai muita ongelmia.

Linda on kiintynyt tuettavaansa

”Ajattelin että hitsi, nyt minä lähden tähän.”

Lindan koirat Donna ja Hulda ovat olleet tukisuhteessa mukana alusta asti.

nopeasti ja vahvasti. Tukisuhteessa kaikki on mennyt alusta asti hyvin ja kaikki Lindan ehdottamat tekemiset ovat olleet mieleisiä molemmille. Lindan koirat Donna ja Hulda ovat olleet tukisuhteessa mukana alusta asti. *”Minulle oli tärkeää, että saan sellaisen tuettavan, joka osaa olla koirien*

kanssa ja jolla on kiinnostusta niitä kohtaan. Koirat ovat niin hyviä itsetunnon vahvistajia. Ne eivät tuomitse, ne tulevat lähelle, antavat ja ottavat vastaan hellyyttä.”

Tuettavansa kanssa Linda on käynyt luistelemassa, mökillä, kuljeskellut metsissä, puuhannut koirien kanssa, tehnyt ruokaa, käynyt elokuvissa ja teatterissa. Lindan omista vanhemmista on tullut varaisovanhempia, jotka odottavat tyttöjä mökille seurakseen.

Aikuiskaverina toimiminen ei Linda mielestä vaadi ihmiseltä kovin paljoa, ja palaute on välitöntä: *”Parasta on se, kun näkee, kuinka iloinen toinen on*

kaikesta. Lapsen ilo on niin aitoa, siinä ei ole mitään teeskentelyä”. Kun tukitytön perheen tilanne muuttui kuormittuneeksi ja tytölle haluttiin tarjota mahdollisuutta tukiperheeseen, Linda ei epäröinyt hetkeäkään, vaan tarjoutui toimimaan myös tukiperheenä yhtenä viikonloppuna kuukaudesta.

”Vapaaehtoistoiminnan kautta olen löytänyt uusia piirteitä itsestäni. Ensin ajattelin, etten halua tuoda tyttöä kotiin, koska se on minun yksityiselämäni. Pian kuitenkin huomasin, että kävimme yhdessä hakemassa täältä koiria tai jo-

tain muuta pientä, ja äkkiä olikin ihan luontevaa ehdottaa, että viettäisimme räntäsateisen illan minun luonani puuhaillen. No, siinä vaiheessa peli olikin jo menetetty ja saman tien saatoin ryhtyä tukiperheeksi”, Linda kertoo nauraen.

”Enää en ajattele kaikista asioista niin jyrkästi kuin ennen. Se, mitä näkee, ei välttämättä ole se koko totuus”.

”Vapaaehtoistoiminnan kautta olen löytänyt uusia piirteitä itsestäni.

Enää en ajattele kaikista asioista niin jyrkästi kuin ennen.

Se, mitä näkee, ei välttämättä ole se koko totuus.”

Sporttikummin aakkoset

A niin kuin alku.

Lähdin mukaan MLL:n vapaaehtoistoimintaan keväällä 2018 silloisen puolisoni innoittamana. Lyhyen koulutuksen jälkeen sain tuettavakseni nuoren kolmasluokkalaisen pojan. Tapasimme ensi kerran kesäkuussa 2018. Ensimmäinen tutustumiskerta pojan ja hänen perheensä kanssa luonnollisesti jännitti. Mielessä pyörivät kaiken maailman kauhuskenaariot: millaiseen perheeseen ja kenen tukikummiaksi päätyisin. Varsin nopeasti totesin kuitenkin perheen olevan aivan tavallinen. Pojan ja vanhempien lisäksi perheeseen kuului kuudesluokkalainen tyttö, ja kaikki ottivat minut hyvin vastaan!

D niin kuin duuni.

Vapaaehtoisuus on eräänlainen unelmaduuni, jossa palkka näyttäytyy välittömästi tuettavan iloisuutena ja inostuneisuutena.

E niin kuin eläimet.

Poika on äärimmäisen eläinrakas ja perheellä onkin paljon lemmikkejä. Monta kissaa, kilpikonna ja kaksi pupua rikastuttavat perheen arkea. Ensi kesänä voisimme mennä yhdessä vaikkapa eläintarhaan. Eräällä tapamiskerralla poika kertoi minulle käärmenäyttelystä, jossa oli päässyt pitämään harteillaan jättimäistä boaa, ja näytti minulle siitä oikein kuvankin. Tämä jäi mieleeni, koska myös minä pidän käärmeistä enkä kammaa niitä.

G niin kuin geokätköily.

Geokätköjä olemme etsineet luonnosta useamman kerran. Muistan eräänkin illan, kun etsimme melkein pimeässä useamman minuutin erästä kätköä ja kun olimme jo lähdössä pois, niin kätkö löytyikin ihan vahingossa. Oli siinä pojalla hymyssä pitelemistä!

K niin kuin kasvatus.

Pojan äiti on erittäin avoin ja puhelias henkilö, joka valvoo ja vahtii tiukasti mm. pojan ruutuaikaa. Tämä onkin mielestäni ainoa oikea tie tämän päivän maailmassa, jossa liian moni vanhempi laiminlyö tämän täysin.

L niin kuin luottamus.

Minusta on tullut pojalle tärkeä aikuinen, jolle hän uskaltaa kertoa vaikeistakin asioista luottamuksella. Parasta vapaaehtoistoiminnassa on ollut se, että pystyy pienellä vaivalla tuottamaan tuettavalleen iloa ja mielekästä sisältöä elämään. Myös positiivista palautetta on kiva saada ja pojan äiti melkein aina laittaa perään viestiä, että hyvin meni.

M niin kuin monipuolisuus.

Käymme paljon uimassa ja uimahallin lisäksi olen saanut talvisin pojasta seuraa avantoon. Avantouinnista on tullut yksi yhteisistä lempiaktiviteeteistam-

”L niin kuin luottamus. Minusta on tullut pojalle tärkeä aikuinen, jolle hän uskaltaa kertoa vaikeistakin asioista luottamuksella. Parasta vapaaehtoistoiminnassa on ollut se, että pystyy pienellä vaivalla tuottamaan tuettavalleen iloa ja mielekästä sisältöä elämään.”

Kuvassa kissa ja kilppari sekä kaverukset Niko ja Oliver.

me. Välillä lapsi kyllästyy ja menee omatoimisestikin uimaan, kun minä vielä lämmitellen saunassa. Muista lajeista tennis ja golf toimivat myös tosi hyvin. Itse olen intohimoinen golfin harrastaja ja niinpä ensimmäinen laji, jota kokeilimme, oli luonnollisesti juuri golf. Viime kesänä teimme pojan kanssa hienon reissun Yyteriin. Aurinko porotti lämpimästi, kun kiipeilimme seikkailupuisto Huikeessa. Sen jälkeen söimme ja lopuksi pulahdimme mereen uimaan.

O niin kuin omalaatuinen.

Tukilapseni on siinä mielessä omalaatuinen, että ei juurikaan piittaa pikaruoasta, limsoista eikä karkista. Hän kieltäytyy kohteliaasti lähes aina kun yritän tarjota jotain.

S niin kuin sporttikummi.

Tällä nimellä minua luonnehdittiin Sataperheen koordinaattorin toimesta. Olen ollut pienestä pitäen liikunnallinen ja kiinnostunut kaikesta urheilusta liittyvästä, joten pyrin hyödyntämään sitä mahdollisimman paljon myös tukisuhteessani. Poika tuntuu innostuvan vähän kaikesta ja lähtee innolla kokeilemaan uusia lajeja ja juttuja, joita olen ehdottanut. Motivointia ei juurikaan tarvita.

T niin kuin tarve.

On monia lapsia ja nuoria, jotka tarvitsivat turvallisen aikuisen elämäänsä. Tänä päivänä vanhemmat ovat erityisesti työelämässä todella kiireisiä ja lapsille tuntuu jäävän kovin vähän aikaa. Tukikummiiksi ryhtymällä autat edes hieman arjessa niin kiireisiä vanhempia. Suosittelenkin MLL:n vapaaehtoistoimintaa kaikille, jotka haluavat saada pienellä panoksella paljon hyvää aikaan!

Niko Parviainen

”D niin kuin duuni. Vapaaehtoisuus on eräänlainen unelma-duuni, jossa palkka näyttäytyy välittömästi tuettavan iloisuutena ja innostuneisuutena.”

Sisäänrakennettu auttamisenhalu

Maria on kahden alakoululaisen äiti, vaimo, aikuisopiskelija sekä vanhempainyhdistys- ja jääkiekkoseura-aktiivi. Maria lähti mukaan Sataperheen koulutukseen, koska hänellä on sisäänrakennettu auttamisenhalu. Halua auttaa on riittänyt sekä ihmisille että eläimille: Maria on tehnyt vapaaehtoistyötä eläinten parissa ja toimunut 10 vuotta lähihoitajana aikuisten, vammautuneiden ja kehitysvammaisten kanssa. *”Aikaisemmin mahdollisuutta osallistua tällaiseen koulutukseen ei ollut. Kun koulutus tuli lähelle kotia, oli helppo lähteä mukaan. Koulutusmainos sai ajattelemaan, kuinka pienellä vaivalla voisin auttaa jotakin lapsiperhettä.”*

Marialle oli shokki, kun Sataperheen koordinaattori soitti, ja tarjosi tuettavaa lasta, jonka äidinkieli on puola, ja jonka äidin kanssa hänen tulisi puhua englantia. *”Olihan se hirveä kielimuuri lähteä meikäläisen huonolla englannilla ketään auttamaan tai tukemaan. Omat sosionomiopintoni olivat kuitenkin alkaneet ja jotenkin asia kääntyi positiiviseksi haasteeksi: Saisin ehkä jostain muistini sopukoista kaivettua englantia esille ja aktiivisempaan käyttöön.”*

Perheen äiti oli asunut ja tehnyt töitä englanninkielisessä maassa ja hän puhui sitä täydellisesti. Maria ymmärsi heidän kuitenkin olevan samassa tilanteessa: kumpikaan heistä ei voinut käyttää äidinkieltään. Heti alussa perheen äiti ja Maria sopivat, että tapaamisten aikana Maria puhuu lapselle

suomea. *”Aluksi puhuin Majalle hyvin hitaasi ja rauhallisesti ja opinkin nopeasti huomaamaan, milloin hän ei ymmärtänyt. Äidin kanssa autoimme ja tuimme molemmat toisiamme. Meidän kaikkien kolmen kielitaito parani vuodessa ihan huikeasti. Tukisuhteen kestänyä vuoden kävimme äidinkin kanssa jo lähes kaikki keskustelut suomeksi.”*

”Meidän kaikkien kolmen kielitaito parani vuodessa ihan huikeasti. Tukisuhteen kestänyä vuoden kävimme äidinkin kanssa jo lähes kaikki keskustelut suomeksi.”

Yhdeksi tukisuhteen tavoitteista muodostui Majan suomen kielen ja kaverisuhteiden tukeminen, ja myös Marian oma tytär Aava oli tapaamisissa mukana. Tyttöjen leikit sujuivat alusta asti hyvin yhteisen kielen puuttumisesta huolimatta. Tutustumisvaiheen jälkeen molemmat uskalsivat tuoda esille omia mielipiteitään ja persoonallisuutensa piirteitä, ja heistä tuli läheiset ystävykset. Tytöt ja Maria te-

kivät yhdessä ihan taval-lisia asioita, jotka kuitenkin olivat Majalle uusia kokemuksia. Jäätelökioskita jäätelön ostaminen, uimahallissa käyminen, tallilla hevosten hoitaminen ja ratsastamisen kokeileminen, pulkkamäki ja sisäleikki puisto. *”Oli hienoa tajuta, että voin tarjota jotain sellaista, mihin tytöllä ei muuten perheen tässä elämäntilanteessa olisi ollut mahdollisuuksia.”*

Välillä Mariasta tuntui, että ajan löytäminen Majan tapaamisille oli haastavaa. *”Joka armas kerta taistelin sen oman kalenterini kanssa, mihin saan sen tapaamisen sopimaan. Äidin minua kohtaan tuntema kiitollisuus toi kuitenkin aina niin lämpimän ja hyvän olon. Joka kerta hän muisti sanoa, miten onnellinen on kaikesta, mitä hä-*

nen lapselleen annan.”

Maria ajattelee myös äidin kaivanneen

aikuista, jonka kanssa voi keskustella asioista, pohtia kasvatuskysymyksiä, saada tukea ja ymmärrystä tilanteelleen. Perheellä ei ollut isovanhempia, ystäviä, eikä sukulaisia lähellään. Äidin korkeakoulututkinto, osaaminen ja kielitaito eivät tuoneet Suomessa työpaikkaa ja toimeentuloa. Lisäksi äiti kaipasi sitä, mitä jokainen äiti jossain vaiheessa; hengähdystaukoa ja pientä hetkeä omaa aikaa. *”Joka kerta, kun lähdin sieltä, olotila oli niin mahtava. Se, miten paljon joku toinen saa siitä, kun annan omaa aikaani pari-kolme tuntia kerran kahdessa viikossa. Tunnun itseni tarpeelliseksi pystyessäni auttamaan yhtä tiettyä perhettä.”*

Sataprosenttista läsnäoloa suurella sydämellä

Kun Tarja aikanaan muutti lastensa isän kanssa Satakuntaan, jäivät omat vanhemmat 900 kilometrin ja miehen vanhemmat 1300 kilometrin taakse. Tarja tietää, miltä tuntuu, kun omat vanhemmat, isovanhemmat, lapsuuden ja nuoruuden ystävät sekä koko läheisverkosto on kaukana. Ulospäin suuntautuneena lappilaisena Tarja sai nopeasti tuttuja, mutta lastenhoitoon ja kasvatukseen sekä perhearkeen liittyvistä haasteista heidän kanssaan oli vaikea puhua. Yksin piti pärjätä tai soittaa äidille. Sekin auttoi, kun sai puhua äidin, itseä kokeneemman ja elämää nähneen, lapsensa aikuisiksi kasvattaneen naisen kanssa.

Nyt omat lapset ovat jo aikuisia, Tarja on mummi, hänellä on uusi parisuhde ja työkseen hän hoitaa ihmisten raha-asioita Osuuspankin tiskin takana Köyliössä. Tarja on myös 5- ja 3-vuotiaiden pikkupoikien ja heidän vanhempiansa perhekummi, joka viettää noin kolmen viikon välein muutaman tunnin lasten ja äidin kanssa: *”Lapset ei vaadi mitään ihmeellistä; teemme pieniä metsäretkiä, käymme puistossa, luen pojille paljon, laitamme yhdessä äidin kanssa ruokaa tai teemme pieniä kotiaskareita. Joskus teemme reissun johonkin maksulliseen lapsia kiinnostavaan kohteeseen kuten kotieläinpuistoon tai lasten konserttiin”,* Tarja kertoo.

Perhe on ottanut Tarjan elämään ja tapaamiseen mennessään Tarja

jättää aina rannekellon ja kännykän autoon. Perheen äidin kanssa on pohdittu pyykkiä ripustaessa ja metsäpoluilla kävellessä kasvatuskysymyksiä, äitiyttä, naiseutta ja jopa perheen tulevaisuutta koskevia isoja ratkaisuja: *”Kun olen sen koulutusmainoksen työpaikan seinällä nähnyt, niin enpä olisi arvannut, että minulle tullaan niin isoja kysymyksiä tekemään”.* Perheestä on tullut Tarjalle reilun vuoden aikana tärkeä. Hän on kiintynyt perheeseen ja

”Perheen äidin kanssa on pohdittu pyykkiä ripustaessa ja metsäpoluilla kävellessä kasvatuskysymyksiä, äitiyttä, naiseutta ja jopa perheen tulevaisuutta koskevia isoja ratkaisuja.”

lapsista on tullut hänelle läheisiä: *”Mie tykkään niistä niin paljon, että vaikka ne muuttaisi johonkin kauas, niin kyllä mie ajaisin niitä sinne katsomaan.”* Välillä hän huomaa murehtivansa perheen asioita samalla tavalla kuin omien aikuisten lastensa tilanteita.

Tarja koittaa muistaa, että hän on

perhettä varten ja perheen tukena, vaikka tukisuhde onkin muodostunut läheiseksi ihmissuhteeksi ja hän on äidille vertaistuki ja ystävä. *”En mie hirveesti puhu omista murheistani tai omien lasteni asioista ja vaikeuksista äidille. Ja kyllä se on intensiivistä läsnäoloa koko ajan, kun olen perheessä, aina se ei ole helppoa eikä hauskaa. Itsellä saattaa olla takana todella tiukka ja hankala työpäivä ja sitten on 10 minuutin vaihto ja olen perheessä tietämättä yhtään, millainen päivä siellä on takana. Ja kyllä mie oon yksi kasvattajakin siinä perheessä. Sillä on merkitystä, miten mie esimerkiksi autan lapsia ratkaisemaan keskinäisiä riitojaan tai pidän kiinni yhdessä sovitusta säännöistä.”*

Tarja myöntää joskus olleensa perheessä hoitamassa lapsia, jotta van-

hemmat ovat päässeet yhdessä käymään jossain kauempana tai vaikka päiväkodin vanhempainiltaan. Kun koko perheestä on tullut läheinen ja tärkeä ja itse tietää perheen tarvitsevan ja arvostavan perhekummia, on välillä vaikea muistaa, että vapaaehtoisena saa sanoa myös ei. *”On miulla ollu opettelemista siinä, että jos perheen ehdottama tapaamisaika ei soviikaan, niin sanon ettei se käy. Ensi alkuun miulla oli hirveen paha mieli, jos vaikka tulinkin kipeeksi, enkä voinutkaan mennä perheen luo sovitusti. Ihan parasta on kuitenkin saada seurata lasten kasvamista, uuden oppimista ja vanhempien kasvamista vanhempina. Onhan se suuri luottamuksen osoitus, että joku perhe ottaa vieraan ihmisen elämäänsä ja antaa sinun nähdä muutakin kuin kiillotetun ulkokuoren.”*

Tarja touhuu lasten kanssa mielellään ulkona. Kuvassa Tarja tuttavaperheen lasten kanssa.

Tätä lisää mahdollisimman monelle

Harjavalan kaupungin ennaltaehkäisevän perhetyön ohjaaja Sarita Laitinen näkee työssään lapsiperheiden elämäntilanteiden moninaisuuden. Hän tunnistaa meillä vallitsevan pärjäämisen, selviytymisen ja reippauden kulttuurin, vanhemmuudelle asetetut odotukset sekä paineet vanhemmuuden suorittamisesta odotusten mukaisesti. Kolmen pojan äitinä Sarita kamppailee itsekin työn ja perheen yhteensovittamisen kanssa.

Sarita kertoo tulleen ehkäisevän perhetyön ohjaajaksi Harjavaltaan maaliskuussa 2018. Aiemmin hän on toiminut muun muassa koululaisten iltapäivätoiminnan esimiehenä, lastentarhanopettajana ja päiväkodin

johtajana pääkaupunkiseudulla. Melko pian Harjavaltaan tultuaan Sarita kuului MLL:n Satakunnan piirin Sataperhe-hankkeesta ja päätti selvittää, millaista tukea hänen asiakasperheilleen sieltä voisi saada. Vaikka MLL oli järjestönä Saritalle tuttu, hän yllättyi toiminnan monipuolisuudesta ja piirijärjestön tarjoamista toimintamuodoista kuntapalveluiden täydentäjänä. *”Tällainen kolmannen sektorin toiminta ei ole päällekkäistä tai kilpaile kunnan tarjoamien palveluiden kanssa, vaan täydentää niitä. Järjestönä MLL:lla on vapaaehtoistensa kautta mahdollisuus tarjota sellaista toimintaa, johon julkisella sektorilla viranomaistyössä ei ole mahdollisuuksia”.*

Syksyllä 2018 solmittiin ensimmäinen tukisuhde Saritan asiakasperheen ja Sataperheen vapaaehtoisen kanssa. *”Koko Sataperheen toiminta konkretisoitui siinä vaiheessa. Kävimme yhdessä Sataperheen koordinaattorin kanssa haastattelemassa perheen, jolloin koordinaattorista tuli perheelle tuttu ihminen. Koordinaattori hoiti tukisuhteen aloitustapaamisen perheen ja vapaaehtoisen kanssa. Näin, miten ammattitaitoisesti ja perhelähtöisesti MLL:ssa toimitaan ja kuinka hyvin Sataperheen työntekijä osasi valita juuri sille perheelle sopivan vapaaehtoisen”*, Sarita kertoo. *”Tällä hetkellä Harjavallassa toimii jo neljä Sataperheen perhekummiä, ja kuulen perheiltä jatkuvasti*

vain hyvää palautetta. Vapaaehtoiset vastaavat perheen kokemiin tuen tarpeisiin ja ovat läsnä perheen arjessa. Vapaaehtoinen tietää perheen itse pyytäneen tukea, ja halunneen vapaaehtoisen osaksi elämäänsä. Tämän takia vapaaehtoiselle ei tarvitse yrittää näyttää parempaa kuin onkaan. Vapaaehtoista varten ei tarvitse siivota tai leipoa, kun tämä tulee tekemään juuri näitä juttuja yhdessä vanhemman ja lasten kanssa”.

Jokainen perhe on omanlaisensa ja perheen tilanne aina erilainen, vaikka tietyt vaiheet ja ehkäpä haasteetkin

yhdistävät lapsiperheitä. Sarita haluaa korostaa perheiden omaa kokemusta tilanteestaan ja tuen tarpeestaan. Perheen kokemaan tuen tarpeeseen pitäisi pystyä vastaamaan nopeasti. Varsinkin, kun perhe on usein pitkään miettinyt, uskaltaako tai voiko pyytää apua. Usein kevyempikin tuki riittää, kun se osuu perheen kannalta oikeaan aikaan ja on oikeanlaista. Tällöin perheen vanhempien voimavaroja kuluttava tilanne ei pääse kuormittamaan liiaksi, eikä tilanne eskaloitumaan. Tästä syntyy Saritan mukaan säästöjä niin

euroissa mitattuna kuin inhimillisesti katsottunakin.

Tämän päivän lapsiperheiden tilanteisiin Sarita toivoo laajempaa ymmärrystä. Ennen asiat olivat eri tavalla, ja tä-

män päivän vanhempia kuormittavat erilaiset asiat kuin ennen. Nykyään lapsiperheillä ei aina ole sellaisia luontaisia sukulais- tai ystäväverkostoja lähellä kuin ennen. Helposti myös ajatellaan, että perheiden täytyy jaksaa ja pärjätä, kun aiemmatkin sukupolvet ovat selviytyneet paljon haastavimmissa olosuhteissa. Samalla esimerkiksi sosiaalinen media on täynnä kuvia täydellisistä äideistä kauniissa kodeissa. Nämä äidit ovat muutakin kuin äitejä: he sisustavat kotia, käyvät kuntosalilla ja huolehtivat ulkonäöstään, heillä on yksilöllistä aikaa jokaiselle

”Vapaaehtoiset ovat tuoneet perheisiin sellaisia asioita, joita me viranomaiset emme voi, eikä meidän tarvitsekaan voida tuoda.”

lapselle ja parisuhteesta huolehditaan kahdenkeskisillä treffiviikonlopuilla. Vastasyntyneiden äidit ihmettelevät, mikseivät he pysty samaan.

Jokaisessa lapsiperheessä on tilanteita, joihin vanhempi kaipaa tukea tai apua: Toista aikuista, jonka kanssa pohtia vaikkapa lasten kasvatusta, omaa jaksamista tai parisuhteen tilannetta. Jos luontaisia sukulais- tai ystävöverkostoja ei ole, eikä perhe koe tarvitsevansa ammattilaisten apua, vapaaehtoinen perhekummi on korvaamaton lisä perhearkeen.

Sarita näkee Sataperheen vapaaehtoiset valtavana rikkautena. Kun perhe osoittaa luottamuksensa ja päästää vapaaehtoisen elämäänsä, ja vapaaehtoinen kohtaa perheen tasavertaisena ilman mitään virallista asemaa, on tilanne ihan toinen kuin viranomaisyössä. Perheelle on iso helpotus, ettei vapaaehtoisen kanssa tarvitse selittää mitään ylimääräistä. Vapaaehtoisen tehtävä on olla läsnä, antaa aikaansa ja tehdä arkisia asioita yhdessä perheen kanssa. Hänelle perheen ei tarvitse kuvata, selittää tai perustella elämäntilannettaan.

Ammattilaisena Sarita on myös huomannut, että vapaaehtoiset

voivat tehdä perheen kanssa juuri sellaisia asioita, joita perhe hänen mielestään tarvitsee. *”Perheet ovat kertoneet minulle, mitä he ovat perhekummin kanssa tehneet, ja sitä kautta minulle on muodostunut kuva tapaamisten sisällöistä. Perhekummina voi olla joku todella tarkkanäköinen henkilö, joka osaa ehdottaa tai järjestää juuri sellaista toimintaa, joka tukee esimerkiksi vanhempien ja lasten välistä vuorovaikutusta tai suhdetta. Perhekummi lähtee välillä*

koko perheen kanssa metsäretkelle, toisella kerralla hän vie lapset puistoon ja äiti saa hetken omaa aikaa. Joskus perhekummi ottaa yhden lapsen ja tarjoaa tälle yksilöllistä aikuisen jakamaton huomiota, kun samalla äidillä on kahdenkes-

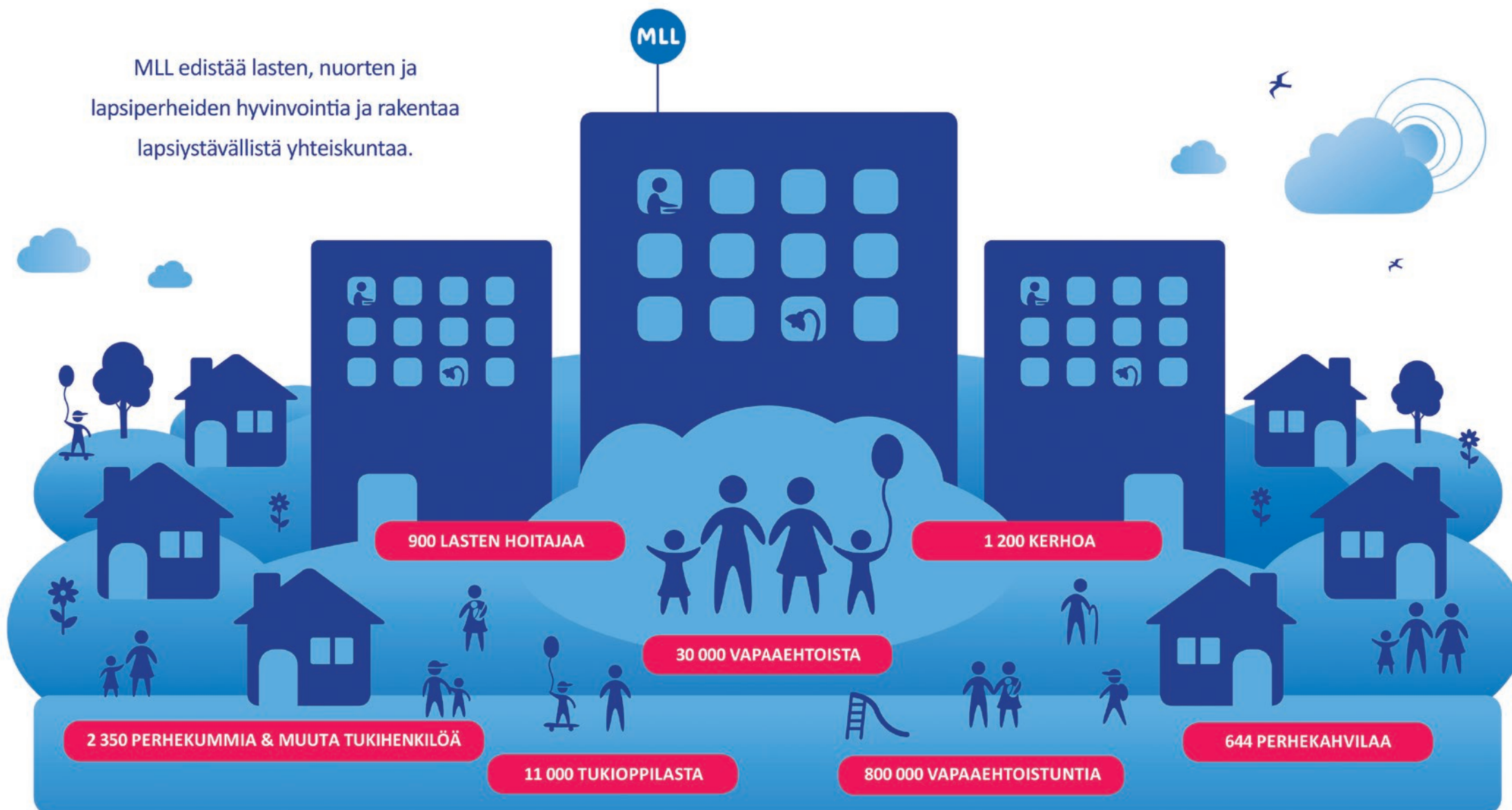
kistä aikaa perheen toisen lapsen kanssa.”

”Arvostan ja kunnioitan valtavasti kaikkia niitä, jotka lähtevät tekemään tällaista vapaaehtoistyötä. Jokaisella on oman persoonansa ja elämäkokemuksensa myötä annettavaa. Toivon, että ihmiset oivaltavat, että tällä tavalla voi auttaa. Kun tulisi lisää vapaaehtoisia, niin useampi tuentarvitsija löytäisi avun.”

”Arvostan ja kunnioitan valtavasti kaikkia niitä, jotka lähtevät tekemään tällaista vapaaehtoistyötä. Jokaisella on oman persoonansa ja elämäkokemuksensa myötä annettavaa.”

MLL edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja rakentaa lapsiystävällistä yhteiskuntaa.

KESKUSJÄRJESTÖ

- Vaikuttaa lapsi- ja perhepoliittiseen päätöksentekoon, herättää keskustelua ja antaa lausuntoja
- Ylläpitää Lasten ja nuorten puhelinta ja Vanhempainpuhelinta sekä nettikirje- ja chat-palveluja
- Tukee vanhempia jakamalla tietoa lasten kasvusta, kehityksestä ja kasvatuksesta
- Auttaa kouluja vähentämään kiusaamista
- Arvioi ja kehittää vapaaehtoistoimintaa

PIIRI (10)

- Tarjoaa kunnalle perhekeskuskumppanuutta
- Ohjaa ja kouluttaa perhekummeja, ystäviä maahanmuuttaja-äideille ym. tukihenkilöitä
- Tukee, kouluttaa ja ohjaa paikallisyhdistysten vapaaehtoisia
- Vaikuttaa alueellisesti
- Järjestää tapahtumia
- Välittää lastenhoitoapua perheille
- Tarjoaa lapsiperheille suunnattuja palveluja

PAIKALLISYHDISTYS (548)

- Tarjoaa perheille osallistumisen ja toiminnan mahdollisuuksia
- Perustaa ja ylläpitää perhekahviloita
- Järjestää kerhoja
- Ohjaa vapaaehtoisia, kuten kylämummeja ja -vaareja
- Toteuttaa vanhempainryhmiä ja luentoja
- Järjestää retkiä ja lastentapahtumia

MLL:n yhdistys toimii lähes kaikissa Suomen kunnissa.

Info

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry

Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) on avoin kansalaisjärjestö, joka edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia. MLL on lasten, nuorten ja perheiden arjen asiantuntija, vapaaehtoistyön toteuttaja, arjen tuen kehittäjä ja yhteiskunnallinen vaikuttaja. MLL rakentaa yhdessä kumppaneidensa kanssa lapsiystävällistä yhteiskuntaa, jossa lapsia ja lapsuutta arvostetaan ja jossa kaikki kantavat vastuunsa lasten hyvinvoinnista. MLL toimii lasten oikeuksien puolesta. Lasten oikeuksien perustana on YK:n lapsen oikeuksien sopimus.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton tehtävä

MLL on avoin kansalaisjärjestö, joka edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton tahtotila 2024

Suomi on lapsiystävällinen yhteiskunta, jossa lapsen etu asetetaan etusijalle ja jossa lapset ja nuoret voivat hyvin. MLL on lasten, nuorten ja perheiden arjen asiantuntija, luotettava ja ketterä kumppani, vapaaehtoistyön toteuttaja ja innovatiivinen kehittäjä sekä vahva vaikuttaja. MLL tarjoaa innostavan ja arvostavan osallistumisympäristön vapaaehtoistoiminnalle lasten, nuorten ja perheiden kanssa.

MLL:n arvot

Lapsen ja lapsuuden arvostus
Yhteisvastuu
Inhimillisuus
Yhdenvertaisuus

MLL:n periaatteet

Ilo
Avoimuus
Kumppanuus
Osallisuus
Arjen arvostus

Teksti: www.mll.fi

Sataperhe - Tukihenkilötoiminnasta ja perheverkostoista voimaa vanhemmuuteen

MLL:n Satakunnan piirin Sataperhe -hankkeessa kehitetään lasten, nuorten ja lapsiperheiden tarpeista lähtevää, ammatillisesti ohjattua, vapaaehtoistyöhön perustuvaa tukihenkilö- ja perheverkostotoimintaa. Hankkeessa luodaan toimintamalli, jolla lapsiperheet saavat tarvitessaan helposti, matalalla kynnyksellä tarpeidensa mukaista tukea. Hankkeessa keskitytään ennaltaehkäisevään toimintaan lapsiperheiden arjen tueksi tilanteisiin, joissa ei tarvita ammattiauttajaa, vaan luotettavan aikuisen tuki ja läsnäolo riittävät.

Tavoitteena on, että lapsi, nuori tai vanhempi voivat itse hakea tukea ennen kuin voimia kuluttava elämäntilanne pitkittyy ja kriisiytyy. Vapaaehtoisen tarjoama tuki voi olla toiminnallista tekemistä lapsen kanssa, perheen arkeen osallistumista lisäaikuisena tai vaikka kasvatuskysymyksistä keskustelemista vanhemmuuden tukemiseksi. Sataperhe kouluttaa vapaaehtoiset, haastattelee heidät ja tukea tarvitsevat perheet, yhdistää vapaaehtoisen ja perheen, tarjoaa ammatillisen ohjauksen tukisuhteelle sen alusta loppuun sekä järjestää vapaaehtoisille toiminnanohjausta ja virkistystä.

Sataperheen toiminnan tavoitteena on vähentää lapsiperheiden eriarvoisuutta tuomalla matalan kynnyksen tuen lähelle perhettä. Tuen saamiseen riittää perheen oma kokemus tuen tarpeesta. Tuki ei ole sidoksissa perheen asuinkunnan palvelutarjontaan, perhemuotoon tai tulotasoon. Eri syistä kuormittavaa perhearkea elävät lapsiperheet saavat Sataperheen kautta vertaistukea, jota tavallisesti saadaan luontaisilta sukulais- ja ystäväverkostoilta.

Info

Kaikille eväät elämään -avustusohjelma

Kaikille eväät elämään - avustusohjelma eriarvoisuuden vähentämiseksi on STEA:n rahoittama ja Lastensuojelun Keskusliiton koordinoima 3,5-vuotinen ohjelma. Ohjelma toimii vuosina 2017–2020 ja sen tavoite on edistää lasten, nuorten ja perheiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia, vähentää eriarvoisuutta ja torjua ylisukupolvista syrjäytymistä. Ohjelma kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön Suomi 100 -avustusohjelmaan.

Ohjelmassa on mukana 23 lasten, nuorten ja lapsiperheiden parissa työskentelevän järjestön kehittämishanketta. Lastensuojelun Keskusliitto koordinoi ohjelman toteutusta ja tukee hankkeiden kehittämistyötä, osaamista ja verkostoitumista sekä viestii hankkeiden tuloksista ja vaikutuksista.

Teksti: Kaikille eväät elämään -avustusohjelma
www.iskl.fi/keskusliitto/hankkeet/kaikille-eva-at-elamaan/

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri ry

Antinkatu 8, 28100 Pori

satakunnan.piiri@mll.fi

www.satakunnanpiiri.mll.fi

*”Arvostan ja kunnioitan
valtavasti kaikkia niitä,
jotka lähtevät tekemään
tällaista vapaaehtoistyötä.
Jokaisella on oman persoonansa
ja elämäkokemuksensa
myötä annettavaa.”*

Sarita Laitinen